

Kulturminister Jakob Engel-Schmidt

28/2-2023

Vedr. Nyborg Slot.

Det er med beklagelse, at vi erfarer, at man agter at gribe ind i sagen om Nyborg Slot med en såkaldt anlægslov. Vi finder denne betegnelse misvisende. Der er snarere tale om en særlov, der skal lovliggøre en ulovlig forvaltningsakt, hvilket strider mod doktrinen om magtadskillelse.

Den 17/12-2020 gav Miljø- og Fødevarerklagenævnet fire klagere medhold og kendte byggeriet af et moderne formidlingscenter på Nyborg Slot ulovligt. Byggeprojektet var kommet for de fleste som en tyv om natten. Det blev reelt først offentligt kendt i 2016, da det var for sent at ændre noget. Arkitektkonkurrencen var gennemført, tegningerne lå klar, og pengene fra fondene var skaffet. Nyborg Kommune havde nedrevet de to bevaringsværdige huse, længe inden Styrelsens tilladelse til projektet forelå. Det særlige Bygningssyn havde ikke fået lejlighed til at tage stilling til projektets lovlighed i relation til Bygningsfredningsloven (måske fordi nævnets formand selv var arkitekten bag projektet?)

Slots- og Kulturstyrelsen havde dispenseret fra forbudsbestemmelsen i Museumsloven. Styrelsen var både ejer, bygherre og dispenserende myndighed. Ikke overraskende godkendte den sit eget projekt og ophævede fredningen. Kunne man forestille sig andet? Som bygherre burde den have holdt sig inden for reglerne og ikke selv have dispenseret fra dem. En styrelse bør ikke bevæge sig ud på kanten af loven og anlægge kreative fortolkninger af fredningsbestemmelserne, såsom at "kulturarven formidles bedst ved en moderne gendigtning af anlægget". Styrelser skal bevæge sig på sikker grund og da slet ikke handle i strid med et forbud, som man selv skal håndhæve. En fredning går primært ud på at bevare, beskytte og fremtidssikre, ikke på at formidle og gendigte.

Den udøvende magt har i denne sag forbrudt sig mod forvaltningsmæssige regler i et bemærkelsesværdigt omfang. Heldigvis kunne sagen prøves ved et domstolslignende organ, som underkendte projektet. Nogen har peget på, at klagenævnets afgørelse var snæver, fire stemmer mod tre. Vi gætter på, at det havde været fem mod to eller seks mod én, hvis klagen var blevet behandlet på et tidligere tidspunkt. Det har krævet mod og integritet at standse et projekt, der allerede var kommet så langt.

Vi vil finde det stødende mod den almindelige retsbevidsthed, hvis man sætter det administrative klagesystem ud af kraft med et lovindgreb. Tilliden til landets forvaltning er i forvejen under pres i denne tid. Og vi finder det utilstedeligt, at Styrelsen, Østfyns Museer og Nyborg By ikke har lyttet til den alvorlige kritik, der har rejst sig imod byggeprojektet. I stedet for at prøve at finde et kompromis, der respekterer Ankenævnets afgørelse, har man fastholdt det oprindelige program. Nyborg By råder over en byggemodnet grund på 4.000 kvm lige ved siden af slottet, som ikke er omfattet af nogen fredningsbestemmelser. Her kunne man uproblematisk opføre et formidlingscenter.

Vi anmoder derfor om at få et møde med ministeren.

Med venlig hilsen

Claus M. Smidt, Foreningen til Gamle Bygningers Bevaring.

Frederik Siemssen, Kultur & Arv.

Catharina Collet, Europa Nostra.

Bonnie R. Mürsch, Bygningsbevaringsfonden.

Niels-Knud Liebgott, Europa Nostra.

Jep Loft, Arkitekturoprøret.